

St Odulfus klooster

Omstreeks het jaar 1000 stelde een onbekend schrijver de bijzonderheden te boek, welke hij uit den volksmond had opgevangen omtrent een zekeren Odulfus, die onder de regering van Lodewijk den vrome priester in staveren was geweest en later door de Westfriezen als heilige werd vereerd. In staveren heette door zijn tussenkomst ontelbare wonderen zijn geschied.

Deze Odulfus was naar Friesland gezonden door bisschop Frederik van Utrecht, met de opdracht een kerk te bouwen in Staveren, vermoedelijk op de plaats waar de Nafele in het Vlie kwam (ongeveer in het jaar 838). Het klooster is toen nog niet gesticht, dat gebeurde pas enige eeuwen later. De geestelijken die in Staveren woonden, waren door Andreas van Kuik, de bisschop van Utrecht, vervangen door broeders en zusters uit Oostbroek bij Utrecht. Ook schonk de bisschop al z'n rechten en inkomsten aan de kerk van staveren en plaatste op hun verzoek een Abt met een twaalfstal monniken in de stad. Vanaf die tijd zal er vermoedelijk sprake zijn van een klooster, dat de naam St. Odulfus klooster kreeg. In het jaar 1200 stelde paus Innocentius III, het klooster onder gezag van de Heilige Stoel. De kerk van de stad kwam geleidelijk, onder beheer van het klooster. De abt van het klooster had grote macht, verleend door de paus Innocentius III. Binnen zijn district had zelfs een bisschop niets meer in te brengen.

In friesland zelf moet het klooster zijn machtspositie hebben behouden gedurende de 14^e eeuw. In de 15^e eeuw zijn veel kerken onder ander toezicht geplaatst. De grote vijand van het klooster was de zee, het oude Staveren lag westerlijker dan tegenwoordig en het klooster lag nog ten noordwesten van de stad. Toen in de 13^e eeuw de zuiderzee en de Noordzee samenwerkten tot het wegschuren van de gronden, begon de ligging van het klooster gevaarlijk te worden. In 1230 vinden we hierover een eerste oorkonde van dien aard. Vijftig jaar later waren de broeders van het klooster zeer arm, vermoedelijk door verlies van landerijen e.d. aan de zee. In 1307 stond het klooster aan de rand van de zee en in 1318 was het in diep verval, Vijf jaar later, in 1323, schrijft bisschop Jan van Driest, dat twee torens en een groot deel van het klooster en de bijgebouwen in puin zijn vervallen, zoals hij zelf heeft gezien. Hij beveelt de verarmde monniken in elders liefdadigheid aan.

Omstreeks 1340 wordt er binnen de stad een nieuw hospitaal ingewijd wat vermoedelijk een begin van het nieuwe klooster, wat in het zuiden van staveren staat en een "hard dak" bezit, wat betekende dat het met pannen gedekt was. In de oorlog met de Beierse vorsten heeft het klooster dienst moeten doen als versterking en verduurde het de eerste aanvallen, als de meest voorruit geschoven post. Het nieuwe klooster had zoals gezegd een hard dak. Dat dit grote voordelen had, bewijst de brand in 1420, toen er in de stad 500 houten huizen "uiteraard met rieten daken" verbranden en het klooster gespaard bleef. De stad werd na deze verschrikkelijke brand ingekrompen, zodat het klooster weer buiten de stad kwam te liggen. Daar ook het water weer opdrong (de St. Elisabeth-vloed. 1421), kwam het idee naar voren om het klooster te verplaatsen naar Rijs. Dit alles was natuurlijk slecht voor de kloostertucht en we krijgen dan ook geen fraai beeld van de kloosterlingen. Zo deed omstreeks 1485 de Abt Agge veel van zich spreken, door zijn strijd tegen de Galema's en de Vetkopers. Ongebondenheid, vechtpartijen en partijschappen vierden hoogtij, zodat het aanzien van het klooster hard achteruit ging. Dit heeft waarschijnlijk de latere reformatie in de zuidwesthoek sterk bevorderd. In 1495 is het St. Odulfus klooster definitief overgeplaatst naar Hemelum en dus uit Staveren verdwenen!

St. Odulfus zoals hij voorkomt op het proostzegel van Varlar (13de eeuw)

. St Odulfus zoals hij voorkomt op het proostzegel van Varlar, 13^e eeuw

St María Magdalena Klooster

In het noorden van de stad stond het begijnenklooster van Augustijner orde. Gewijd aan María Magdalena. Ongeveer vanaf 1435.

"Het klooster was schoon van aanleg, en voorzien met 'eene fraaie kerk en lommerijk geboomte, doch allengs verarmd"!

De zusters betaalden elk jaar 2 beierse guldens voor de landerijen die ze buiten het klooster gebruikten. De burgemeesters en schepenen van Staveren verplichtten de gezusters van het klooster de zeedijken mee te onderhouden, voor zover de bij het klooster behorende landerijen en huizen daar aan gelegen waren.

De zusters mochten alleen voor zichzelf, bakken en brouwen, maar spinnen, weven en naaien en breien was ook geoorloofd voor lieden buiten het klooster, waar zij de kost mee verdienden. Hier stonden achttien weefgetouwen, en een halve braspenning was 't weefloon van elke slijting. Zij bezaten het poorterrecht, terwijl magistraat en gemeente beloofden haar behulpzaam te zijn, waar het de voorrechten gold, door den paus verleend.

De goederen welke een kloosterling bij haar opname bezat, bleven voor eeuwig aan de zusters, maar wat zij na dien tijd mocht erven, moest na haar dood aan de familie komen.

Het klooster werd in 1549 in brand gestoken, door "eene gelderse begijne, omdat zij door de moeder van 't klooster volgens hare gedachten, 'onder eene al te strenge tucht gehouden werd"! De gouvernante maria van Hongarije gaf bevel, dat het "niet weder zou worden opgebouwd". De begijnen begaven zich daarop naar Tzummarum. In 1773 stond er in het noorden van de stad nog een overblijfsel van dit klooster. Het stond aan de "zijperstraat", die achter de "smidstraat" liep en de Zijperstraat kwam uit op het hellingpad, aan de oostkant van de "ponthuizen".

Waar nu ongeveer het pad van de voormalige "kleuterschool" ligt, liep destijds een straat, die de Kloosterstraat" heette. Deze benaming zal ongetwijfeld verband hebben gehouden met het Begijnenklooster, dat daar in de buurt stond. Ook de St. Maria kerk, die in 1531 werd afgebroken, stond dicht in de buurt van dit klooster. Het godshuis van staveren is verkocht op 17 december 1552 door de pater, aan keizer Karel de vijfde, voor een som van 1350 pond van 40 groot" Het gehele erf van het godshuis van Staveren, gelegen bij het huis van staveren onlangs verbrand. Strekende uit het midden deur de stad loopende diep, tot aan de veste of walle, de daer het Cloister met een andere van dien opgestaen heeft"!

St Maria Magdalena dag 22 juli

De Heilige Maria Magdalena is een bijbels figuur uit het Nieuwe Testament, waarin wordt vermeld dat zij behoorde tot de groep van vrouwen die Christus vergezelde op zijn tochten.

Magdalena betekend 'van, uit magdalena'. Magdala of Magadan was een stadje op de westelijke oever van het meer van Galilea.

Lucas noemt haar niet gewoon Maria Magdalena, maar zegt 'Maria, die Magdalena genoemd wordt'. De Bijbel geeft niet veel informatie over haar, in Lucas staat dat Jezus haar bevrijdde van zeven duivelse geesten. Zij volgde Jezus vanuit Galilea naar Jeruzalem, en was aanwezig bij de kruisiging en de graflegging. In Johannes staat dat zij de opstanding van Jezus heeft meegemaakt en dat zij de eerste was die hem zag na zijn opstanding.

Informatie;

Augustijner orde;

Groepen mensen, verbonden aan kathedrale kerken, die leefden in gemeenschappen die bekend waren als 'colleges'. Velen waren wetenschappers.

Begijnen

Groepen gewone vrouwen, die leefden in gemeenschappen die waren opgedragen aan God, maar die niet waren afgeschermd van de buitenwereld, zoals nonnen. Ze onderwezen en deden maatschappelijk werk, en verschaften de mogelijkheid voor hen die geen geld hadden om in een klooster te gaan toch een godsdienstig leven te leiden.